

Akademie věd
České republiky

Den vody

na Ústavu geoniky AV ČR, v.v.i.

pondělí 23. 3. 2015, 9:00–13:00 hod.

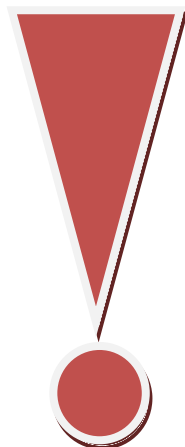
Ústav geoniky AV ČR, v. v. i., Studentská 1768, Ostrava-Poruba

Na světě nemají miliardy lidí přístup ke kvalitním vodním zdrojům a více jak miliarda obyvatel naší planety trpí nedostatkem pitné vody. Tato varovná čísla přiměla již počátkem 90. let 20. století Organizaci spojených národů k vyhlášení 22. března Světovým dnem vody. Každoročně si tento den celý svět připomíná jak je voda nesmírně důležitá pro veškerý život na Zemi a proč je důležité s vodou správně hospodařit.

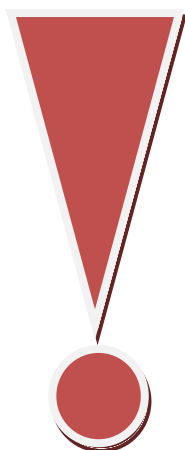
Ústav geoniky AV ČR, v.v.i. se k této významné akci již třetím rokem připojuje a **zve všechny žáky, studenty, pedagogy, školní skupiny i veřejnost na Den vody v Ostravě-Porubě.**

Celá akce se bude konat na budově Ústavu geoniky AV ČR, v.v.i., Studentská 1768 v Ostravě Porubě na principu vědeckého jarmarku. V průběhu celého dne bude možné navštívit řadu stánků s názornými ukázkami a pokusy, kde na vás budou čekat zástupci oborů a významných českých vědeckých institucí. Bude na vás čekat řada lidí, kteří mají k tématu voda mnoho co ukázat i říct. Některé experimenty si budete moci vyzkoušet i sami.

Součástí celého dne bude efektní exkurze na vědecké pracoviště, kde pracují s unikátním vodním paprskem.

Vstup na akci bude umožněn pouze registrovaným ve dvou časech, a to v 9:00 a 11:00, kapacita na jeden vstup je maximálně 70 osob. Registrovat se proto na akci včas na e-mailové adrese lucie.ruppenthalova@uqn.cas.cz. Rovněž se také registrujte na exkurzi na pracoviště vodního paprsku v časech 10:00, 10:30, 12:00 a 12:30 hod, v jiných časech nebude exkurze přístupná. Kapacita exkurze je maximálně 30 osob.

01 Interaktivní stanoviště - vestibul ÚGN AV ČR, v.v.i.

Experimenty (s vodou) a tak trochu také s ohněm

Přijďte si sami nafouknout hořlavé a bouchací mýdlové bubliny.

Studenti gymnázia vám na tvorbě bublin vysvětlí vznik kyslíku a vody rozkladem peroxidu vodíku, vznik vodíku, hoření vodíku a bouchání vodíku se vzduchem. Vámi vytvořené bubliny budou hořet ve vzduchu poté, co se vynesou.

Experimenty provedou studenti gymnázia Olgy Havlové

Tvoření a malování krystalů minerálů

Zpátky do dětských let.

Pracovníci Ústavu geoniky AV ČR, v.v.i. vám pomohou vytvořit, vymalovat a také poskládat ideální krystaly minerálů obsahující ve své struktuře vodu. Poznáte, že zdánlivě nudné krystalové struktury mohou být hned zábavnější a hlavně veselé. V případě, že budete mít zájem, můžete se přihlásit do soutěže o nejlepší krystal a vyhrát tak upomínkové předměty.

S tvorbou a malováním krystalů budou pomáhat pracovníci Ústavu geoniky AV ČR, v.v.i.

Rýžování drahých kamenů

Přijďte si vyzkoušet atmosféru zlaté horečky a zkusit se stát na chvíli zlatokopem!

Každý minerál (nerost) má jinou hustotu, která se projevuje v jejich hmotnosti. Jedna z metod získání minerálů, využívající jejich rozdílnou hustotu, se nazývá rýžování. K rýžování jsou nezbytné dvě základní věci. Voda, která působí jako síla rozdělující zrnitý materiál a rýžovací pánev s vhodným tvarem, který je k rozřídění materiálů velmi důležitý.

Rýžování budou instruovat pracovníci Ústavu geoniky AV ČR, v.v.i.

Vodoměrná stanice

Zajímá vás, jaké přístroje se ukrývají uvnitř vodoměrné stanice? Chcete se naučit odečítat vodní stav z vodočetné latě? Máte chuť nahlédnout do „světa“ předpovědi počasí a povodní? Pak máte jedinečnou možnost vše na vlastní oči vidět i zkusit.

Interaktivním stanovištěm bude provázet

Mgr. Ondřej Kosík, Český hydrometeorologický ústav, pobočka Ostrava

Vystudoval geoinformatiku na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci a v současnosti působí jako vedoucí hydrologické předpovědní služby na regionálním předpovědním pracovišti ČHMÚ – pobočka Ostrava. Vyučuje praktická cvičení předmětů, jako jsou meteorologie a klimatologie, environmentální modelování a další na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě. Účastní se pravidelně populárně naučných akcí pro širokou veřejnost, mezi něž lze zařadit například Den Země nebo Den otevřených dveří ČHMÚ.

Astronomický stánek

Ačkoliv souhvězdí Delfín, Ryby, Velryba, či Vodnář zavádějí naše představy k vodě, se skutečnou vodou ve vesmíru moc společného nemají. Na hvězdné obloze však můžeme spatřit objekty, které jsou skutečnými kosmickými zásobárnami vody. Pomocí planetária ukrytého v počítači si zobrazíme hvězdné nebe v libovolném čase a ukážeme si polohu „vodních světů“ na pozadí souhvězdí.

Putováním po hvězdné obloze budou provázet pracovníci Planetária Ostrava

Pozorování slunce dalekohledy

Naše hvězda Slunce není místem, kde by se molekulám vody dařilo. Má však obrovský vliv na to, kde a v jakém skupenství se voda ve Sluneční soustavě nachází.

Přijďte si prohlédnout sluneční atmosféru ve speciálních astronomických dalekohledech.

Pozorování budou instruovat pracovníci Planetária Ostrava

02 Exkurze na vědecké pracoviště

Exkurze Vodní paprsek

Pokud dorazíte na budovu Ústavu geoniky AV ČR, v. v. i., na vlastní oči uvidíte velice moderní pracoviště a vysoce rychlostní vodní paprsek, se kterým se dají řezat či obrábět materiály.

Exkurzí Vás provedou zkušení zaměstnanci tohoto vědeckého pracoviště.

Exkurze budou probíhat pouze v časech 10:00, 10:30, 12:00, 12:30, kapacita jedné exkurze je max. 30 osob. Exkurze se mohou zúčastnit pouze registrované osoby či skupiny.

03 Přednášky

Voda v hlubinách vesmíru

Ve vesmíru stále vznikají nové hvězdy a jejich planetární systémy. Zárodečným materiálem jsou mlhoviny, které obsahují především vodík, ale je v nich místo i pro jiné prvky a molekuly. Astronomové s úžasem zjišťují, že vesmír je plný molekul vody. Nacházejí se v mlhovinách, v rodících se planetárních systémech, na povrchu i pod povrchem planet a jejich měsíců i na maličkých kometách. Objevy vody ve vesmíru posilují naše představy o možnosti existence mimozemského života.

Začátek přednášky v 11:00, konferenční sál ÚGN AV ČR,v.v.i.

**Přednášející: PaedDr. Ivana Marková, Ph.D.,
Planetárium Ostrava**

Od ukončení studia na VŠ pracuje v Planetáriu Ostrava (dříve Hvězdárna a planetárium J. Palisy), které je součástí VŠB-Technické univerzity Ostrava. Zabývá se tvorbou vzdělávacích pořadů v planetáriu a na hvězdárně, připravuje přednášky pro žáky ve školách, věnuje se popularizaci astronomie i jiných přírodních věd. Přednáší astronomii na VŠB-TUO v rámci studijního oboru Inženýrská geodézie. Od září 2014 je vedoucí Planetária Ostrava

Předpovídání povodní - role ČHMÚ v ochraně před povodněmi

Povodně v krajině jsou fenoménem, který se dotýká mnoha lidských činností a aktivit, významně ovlivňují mnohdy i běžný život v krajině. Velké povodně patří v České republice k nejčastěji se vyskytujícím přírodním katastrofám, způsobujícím materiální škody a ztráty na lidských životech. Obzvláště v nedávné minulosti došlo na našem území k několika ničivým povodním, zejména v červenci 1997, v srpnu 2002, v srpnu 2010 a k výskytu přívalových povodní v červnu 2009, které byly svým rozsahem a důsledky velmi významné. Absolutní ochrana před povodněmi neexistuje, je přesto nezbytné se před povodněmi chránit a povodňové riziko omezovat nebo alespoň snižovat. Fungující hlásná a předpovědní povodňová služba, kterou ze zákona zajišťuje ČHMÚ ve spolupráci s jednotlivými správci povodí, je přitom důležitým článkem, protože včasná informovanost o povodňovém nebezpečí může výrazně přispět k efektivnosti prováděných opatření. Podledostupných zahraničních informací a vyjdeme-li i z vlastních prožitých či historických zkušeností (např. 1432, 1862, 1872, 1997, 2002, 2009 a 2010) je možné včasným varováním a fungujícím systémem operativních opatření výrazně snížit materiální škody a vyloučit nebo omezit ztráty na životech. Uvádí se, že i 30 minutový předstih varování o blížící se povodňové vlně má klíčový význam pro evakuaci obyvatelstva a záchranu životů.

Začátek přednášky 9:00, konferenční sál ÚGN AV ČR, v.v.i.

Přednášející: Mgr. Ondřej Kosík,

Český hydrometeorologický ústav, pobočka Ostrava

Vystudoval geoinformatiku na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci a v současnosti působí jako vedoucí hydrologické předpovědní služby na regionálním předpovědním pracovišti ČHMÚ – pobočka Ostrava. Vyučuje praktická cvičení předmětů, jako jsou meteorologie a klimatologie, enviromentální modelování a další na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě. Účastní se pravidelně populárně naučných akcí pro širokou veřejnost, mezi něž lze zařadit například Den Země nebo Den otevřených dveří ČHMÚ.

Podrobnější informace o akci poskytují:

Mgr. Lucie Ruppenthalová, Ing. Pavel Konečný, Dr.

Ústav geoniky AV ČR, v. v. i.

Studentská 1768, 708 00 Ostrava - Poruba

Email: lucie.ruppenthalova@ugn.cas.cz

Tel.: +420 596 979 330, +420 596 979 336

Kudy za námi

Ústav geoniky AV ČR, v.v.i. se nachází na adrese Studentská 1768, Ostrava-Poruba, což je v areálu Vysoké školy báňské – technické univerzity v Ostravě.

Při použití městské hromadné dopravy se do areálu dostanete nejlépe tramvají č. 7, 8, 9 a 17 na zastávku Hlavní třída, nebo autobusem č. 37, 40, 47, 61 na zastávku Studentská.

